

Kriminaalmenetluse osalise lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht: 08.09.2025, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi: ringkonnaprokurör Meelis Sentifoli
Ametiasutuse nimi: Majandus- ja Korruptsioonikuritegude
Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number: 22913000040
Kuriteo kvalifikatsioon: KarS § 93¹ lg 1 – § 25 lg 2
Kahtlustatav (isikukood): XXX (ik XXX)

Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuur menetleb kriminaalasja nr 24913000102, milles on XXX alus kahtlustada KarS § 93¹ lg 1 – § 25 lg 2 järgi kvalifitseeritava kuriteokatse toimepanemises, mis seisnes alljärgnevas käitumises:

XXX on alates 30.06.2016 XXX OÜ juhatuse liige. XXX OÜ põhitegevusalaks on muude keemiatoodete hulgimüük. XXX müüs 26.08.2022 oma ettevõtte XXX OÜ kaupa soojusülekanne keemiline element (vedelik) Dowtherw kaubakoodiga 3824 99 Vene Föderatsiooni ettevõttele XXX ja püüdis XXX kaasaaitamisel kõnealust kaupa toimetada Eesti Vabariigist Vene Föderatsiooni.

Euroopa Liidu Nõukogu määrusega nr 2022/345, 1. märts 2022, millega muudeti määrust (EL) nr 833/2014 (edaspidi Euroopa Liidu Nõukogu määrus), mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas, artikli 3k kohaselt on keelatud otse või kaudselt müüa, tarnida, üle anda või eksportida Venemaa füüsilistele või juriidilistele isikutele, üksustele või asutustele või Venemaal kasutamiseks XXIII lisa loetletud kaupu, mis võivad aidata suurendada eelkõige Venemaa tööstuslikku suutlikkust. Kaubakoodiga nr 3824 99 on mujal nimetatata keemiatooted ja keemiatööstuse või sellega seotud tööstusharude valmised, mis kuuluvad Nõukogu määruse 833/2014 XXIII lisa nimekirja ja selle kauba müük Vene Föderatsiooni juriidilisele isikule on keelatud.

Rahvusvahelise sanktsiooni seaduse (edaspidi RSanS) § 3 lg 1 kohaselt on rahvusvaheline sanktsioon välispoliitika meede, mille eesmärk on toetada rahu säilitamist või taastamist, rahvusvahelist julgeolekut, demokraatiat ja õigusriigi põhimõtet, inimõiguste ja rahvusvahelise õiguse järgimist või muude Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja või Euroopa Liidu ühise välis- ja julgeolekupoliitika eesmärkide saavutamist. RSanS § 6 kohaselt on rahvusvahelise sanktsiooni rikkumine rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas õigusaktis sätestatud kohustuse täitmata jätmine või keelu rikkumine. Rahvusvahelist sanktsiooni rakendav õigusakt on RSanS § 9 lg 1 tähenduses Euroopa Liidu Nõukogu määrus või Eesti Vabariigi seadus, mille alusel kohaldatakse rahvusvahelist sanktsiooni kehtestavas õigusaktis ettenähtud kohustusi ja keelde. Seega on Euroopa Liidu Nõukogu määrus nr 833/2014 ja 1. märts 2022 nr 2022/345, millega muudeti määrust nr 833/2014, rahvusvaheline sanktsioon.

XXX ostis 27.07.2022 XXX OÜ-le XXX-lt soojusülekannete keemilist elementi (vedelik) Dowtherw, millel kaubakood 3824 99. 26.08.2022 müüs XXX OÜ nimetatud kauba kaubakoodiga 3824 99 Vene Föderatsiooni ettevõttele XXX. Selleks esitas XXX OÜ 26.08.2022 kuupäevaga arve nr 1079 XXX summas 84 460,32 eurot (km-ta). Kaubakoodiga nr 3824 99 on mujal nimetatata keemiatooted ja keemiatööstuse või sellega seotud tööstusharude valmised, mis kuuluvad Nõukogu määruse 833/2014 XXIII lisa nimekirja ja selle kauba müük ning eksport Vene Föderatsiooni juriidilisele isikule on keelatud. Selleks, et viia kaup üle Eesti Vabariigi piiri, koostati ja esitati XXX teadmisel ja nõusolekul deklarandile tegelikkusele mittevastavad dokumendid. Deklarandile esitatud dokumentide kohaselt müüs XXX OÜ kauba Kasahstani ettevõttele XXX. Deklarandile edastatud dokumentide kohaselt müüs 26.08.2022 XXX OÜ kauba Kasahstani ettevõttele XXX, esitades selleks arve nr 1079 summas 84 460,32 eurot. Dokumentide järgi koostas deklarant eksportdeklaratsiooni — nr 222EE1210EEN0893146. Tegelikkusele mittevastavad dokumendid esitati XXX korraldusel eesmärgiga varjata sanktsioonialuse kauba väljaviimine Eesti Vabariigist Venemaa Föderatsiooni. XXX teadlikult varjas Maksu- ja Tolliameti eest kauba tegelikku ostjat eesmärgiga toimetada sanktsiooni all olev kaup kaubakoodiga 3824 99 Narva Maantee piiripunkti kaudu Eesti Vabariigist Vene Föderatsiooni ettevõttele XXX. Kuritegu jäi lõpule viimata süüdlase tahtest mitte olenevatel põhjustel, kuna kaup peeti Maksu- ja Tolliameti (MTA) poolt kinni ja sellega tõkestati sanktsioonide alla kuuluva kauba toimetamine Venemaale.

Lähtuvalt eeltoodust on XXX alust kahtlustada rahvusvahelise sanktsiooni täitmata jätmises s.o KarS § 93¹ lg 1 – 25 lg 2 järgi kvalifitseeritava kuriteokatse toimepanemises.

KarS § 93¹ lg 1 kohaselt karistatakse rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas või Vabariigi Valitsuse sanktsiooni kehtestavas õigusaktis sätestatud kohustuse täitmata jätmise või keelu rikkumise eest rahalise karistusega või kuni 5 aastase vangistusega.

Käesolevas kriminaalasjas kogutud tõendite seas on Maksu- ja Tolliameti poolt esitatud kuriteoteade koos lisadega (läbivaatusaktid, fototabelid, kauba kinnipidamisel leitud dokumendid, mille kohaselt kauba saajaks on Vene Föderatsiooni ettevõtte XXX, samuti dokumendid, mille kohaselt kauba saajaks on Kasahstani ettevõtte XXX, kauba-üleandmise-vastuvõtmise aktid, kirjavahetuse väljatrükid, kaupa vedanud sõidukit juhtinud XXX Venemaa Föderatsiooni passi ja Eesti Vabariigi elamisloa koopiad, kaupa vedanud sõiduki XXX nr XXX ja haage Schmitz Cargobull nr XXX reg.tunnistuste koopiad), tunnistajate XXX, XXX, XXX ütlused koos lisadega, XXX töökohal XXX OÜ ruumides teostatud läbiotsimise protokoll, läbiotsimisel äravõetud arvutites ja mobiiltelefonides sisalduvate andmete vaatlusprotokollid, XXX ja XXX kahtlustatavana ülekuulamisel antud ütlused, õiendid karistusregistri väljavõtete kohta.

Lähtudes kriminaalasjas kogutud materjalidest, jõudis prokurör järeldusele, et XXX süü on tõendamist leidnud, ent tema süü ei ole käesoleval juhul suur. Süü suuruse hindamisel arvestatakse eelkõige isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, karistust kergendavaid ja raskendavaid asjaolusid.

Kriminaalmenetluse seadustiku (KrMS) § 202 lg 1 ja lg 7 kohaselt kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib kriminaalmenetluse lõpetada. KrMS § 202 lg 2 kohaselt on kahtlustatavale võimalik panna kohustuse maksta kindel summa riigituludesse või sihtotstarbeliseks kasutamiseks üldsuse huvides või teha üldkasulikke tööd. Kohustuse täitmata jätmisel kriminaalmenetlus uuendatakse.

Eelnevast järelduvalt ei ole kahtlustatava süü niivõrd suur, et kriminaalasja tuleks lahendada ilmtingimata kohtumenetluses. Samuti, kuna seadusandja on nimetatud kuriteo eest ette näinud ka rahalise karistuse, on tegemist kuriteoga, mille toimepanemisel võib isiku süüd pidada väikseks, kuna karistuse väiksemad sanktsioonimäärad viitavad ka väiksemale süüle.

XXX on varem kriminaal- ja väärteokorras karistamata ning tema suhtes ei ole menetluses teisi kriminaalasju. Nimetatud asjaolud viitavad kahtlustatava eelnevale õiguskuulekale elule ning eeltoodu pinnalt järeldub, et kuritegude toimepanemine ei ole kujunenud tema elustiiliks ega sagedaseks käitumismustriks. Kõnesoleval juhul jäi tegu katsestaadiumisse. Raskendavad asjaolud seoses kõnesoleva kuriteokatse toimepanemisega puuduvad. XXX lubab edaspidi käituda õiguskuulekalt. Avalik menetlushuvi kõnesoleval juhul puudub, kuna isikule etteheidetava kriminaalõigusnormidega kaitstava õiguskorra, kui üldise väärtusmastaabi, riive heastamine ning tema õiguskuulekale käitumisele suunamine on võimalik saavutada ka muude vahenditega kui avaliku karistamisega. XXX on nõus võtma endale seoses kriminaalmenetluse lõpetamisega kohustuse tasuda riigi tuludesse 4 000 eurot. Samuti kohustub XXX üle võtma uurimisasutuse valduses oleva tollikontrollis kinnipeetud kauba DOWTHERM A Heat Transfere Fluid, kogus 80 vaati (paigutatud 20-le kaubaalusele ja kaetud kilega) hiljemalt 1 kuu jooksul alates kriminaalmenetluse lõpetamisest.

Kohtueelse menetluse käigus kogutud tõendeid ning isiku varasemat käitumist hinnates on alust asuda seisukohale, et KarS § 56 lg-s 1 sätestatud üld- ja eripreventiivseid eesmärke on võimalik saavutada käesoleval juhul isikut kriminaalvastutusele võtmata. Tulenevalt eeltoodust leiab prokurör, et kahtlustatava suhtes on võimalik lõpetada kriminaalmenetlus KrMS § 202 lg 2 p 2 ja 7 järgi, määrates talle kohustuseks tasuda riigi tuludesse 4 000 eurot ning kohustades teda üle võtma uurimisasutuse valduses oleva tollikontrollis kinnipeetud kauba hiljemalt 1 kuu jooksul alates kriminaalmenetluse lõpetamisest.

XXX on selgitatud, et kriminaalasja toimik jääb Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuuri kuni kohustuste täitmiseni. Kui XXX ei täida talle pandud kohustusi, uuendab prokurör KrMS § 202 lg 7 alusel kriminaalmenetluse.

Eeltoodu alusel ja juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, ringkonnaprokurör

m ä ä r a s :

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 22913000040 menetlus XXX suhtes.
2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg:
 - 2.1. XXX kohustub tasuma riigi tuludesse 4 000 (neli tuhat) eurot. Kohustus on täidetud nimetatud summa kandmisega 03.09.2025 Rahandusministeeriumi arvele EE891010220034796011 (AS SEB Pank).
 - 2.2. XXX kohustub üle võtma uurimisasutuse valduses oleva tollikontrollis kinnipeetud kauba DOWTHERM A Heat Transfere Fluid, kogus 80 vaati (paigutatud 20-le kaubaalusele ja kaetud kilega) hiljemalt 1 (ühe) kuu jooksul alates kriminaalmenetluse lõpetamisest, st tähtajaga 08.10.2025 (kaasaarvatud).
3. KrMS 4 peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: ei kohaldatud.

4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid:

Sõiduki XXX nr XXX ja haagese Schmitz Cargobull nr XXX läbivaatusel tollikontrollis leitud ja äravõetud kaup DOWTHERM A Heat Transfere Fluid, kogus 80 vaati (paigutatud 20-le kaubaalusele ja kaetud kilega) tagastada KrMS § 126 lg 3 p 2 alusel XXX OÜ-le (reg.kood XXX, esindaja: juhatuse liige XXX).

5. Vahistuse andmed: Vahistamist ei kohaldatud. KrMS § 217 korras kahtlustatavana kinni ei peetud.

6. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.

7. Riiklikusse sõrmejälgede registrisse ja riiklikusse DNA-registrisse kantud andmete loetelu: andmeid ei kogutud.

8. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia anda üle XXX ja tema kaitsjale vandeadvokaat Viktor Särgavale.

9. Kriminaaltoimik jätta hoiule Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuuri kuni kohustuse täitmiseni.

(allkirjastatud digitaalselt)

Meelis Sentifoli
ringkonnaprokurör

Olen kriminaalmenetluse lõpetamise ja määratud kohustustega nõus, olen määruse kätte saanud ning määrus on mulle tõlgitud vene keelde:

(nimi, allkiri, kuupäev)

Kriminaalmenetluse lõpetamise kohaldamisest võttis osa tõlk, keda hoiatati oma kohustuste täitmisest keeldumise ja teadvalt valesti tõlkimise eest KarS § 318 ja § 321 järgi.